

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

De Eucharistia piè suscipienda. Cap. VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78809](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78809)

temporis, pro continuandis actibus doloris, de peccatis commissis, & bonis omissis. Sed, si oscitantur Examini attendere, & mente dissipata, huc atque illuc vagabere, ne vnum quidem punctum ex quinque punctis Examinis bene perficies. Et hic in Sexto puncto possunt ij, qui in decade globulorum notant victorias, facere reflexionem ad illas, an plures obtinuerint victorias, quam ante præteritum Examen. Quas postea annotando, poterunt conferre numerum præsentem cum præterito, sed Examinis particulari occupato circa extirpationem vitij alicuius nil addant à S. Parte pro illo non præscriptum.

Dices tertio, Cur nunc præscribis hos septem modos inquirendi, in statum conscientia, quos S. Ignatius non præscripsit, in quotidiano generali Examine, & vetas ne in Examine particulari annotentur victoriæ, eò, quod id S. Pater non præscripserit.

Respondeo, hæc omnia in quinto puncto, tradito à S. Ignatio, contineri tanquam partes integrantes in suo corpore. In quinto enim puncto S. Pater iubet proponere emendationem. Emendatio autem necessario & essentialiter requirit hæc omnia, quæ in his septem punctis continentur, & tota illis comprehenditur, & sine illis, non potest verè dici homo se emendare, vt per se notum est. Emendatio enim pro termino à quo, vt ait S. Thomas, habet diminutionem peccatorum, & refrænationem inordinatorum affectuum, ex vehementia passionum oriri solitorum, & expulsionem imperfectionum, etiam inculpabilium, vt sunt actiones materialiter malæ, & factæ sine intentione & sine spirituali pro termino verò ad quem, emendatio nostri, habet perfectionem operum nostrorum, & frequentiam eorum, & profectum indies maiorem in eis, per quem homo semper fit melior, & operatur perfectius, & non omittit occasiones exercendorum bonorum operum. In utroque autem hoc termino intrinsecè continentur hæc septem puncta, ideoque in verbo emendationis proponenda, à S. Ignatio comprehenduntur, non sic annotatio victoriarum. Quæ totaliter diuersa est à punctis Examinis particularis, non indigentis aliorum addimentis.

Denique hic notandum est: Si quis viueret ita purè (sicut aliquos seruos Dei, ex eorum vitis, scimus vixisse) vt rarè peccaret, & vix aliquod peccatum intra aliquot menses committeret, tali suaderem duo: primum, vt in agendis Deo gratis (præter còmunès omnibus) personalibus diu se occuparet: deinde, vt magnos actus eliceret contritionis vel doloris de peccatis antea actis, suis, & aliorum, ac si esset in præfenti statu magnus peccator. Inter beneficia verò personalia, minima quæque tanquam maximi momenti beneficia, reuocet in memoriam, & pro iis gratias tenerrimas Domino Deo agat. Spectatà enim nostrà vilitate, & integritate

& supremi Numinis infinità excellentià & dignitate, nulla sunt Dei beneficia minima, sed omnia maxima; ideoque merentur gratiarum actionem valdè feruentem & sinceram. Post actas hoc modo Deo gratias, reliqua puncta celerius absoluat. Quam ad rem plurimum conducit, habere ante se clepsydram, horæ quartam partem indicantem, vt ad eius decursum sciat se accommodare. Quod autem dico de clepsydra pro examine, idem dico de clepsydra vnus horæ tempore meditationis, ad quam illa mensuranda est, potius quam ad pulsus sonorum horologij. Ita enim non decurtabit de momento tempore meditationis (vt præmonuit S. P. Ignatius) quod solet decurtari, dum pulsus horologij attenditur, in quo decurtari sæpè solent horæ.

CAPVT SEPTIMUM.

Agit de SS. Eucharistiâ piè sumenda.

Quare, plurimum conducit ad augendum Spiritum, & conseruandum tempore studiorum studiū peculiare cum bonâ preparatione, accedendi ad Sacram Communionem, & vnâ horam circiter post communionem expendendi in rebus merè spiritualibus, iuxta directionem P. Spiritualis. Porro quoad preparationem attinet bene monuit B. Laurentius Iust. *Videat quilibet, ne consuetudine aut cordis elatione, ad perceptionem ducatur tanti mysterij, sed deuotione, præuâ meditatione. Nam alia Sacerdotum, alia ceterorum debet esse consideratio, & mentis dispositio. Excellentior quippe gradus, perfectiorem requirit preparationem. A cunctis tamen requiritur, puritas castitatis, affectus deuotionis, memoria Dominice Passionis, amaritudo contritionis, & promptitudo atque desiderium bona operationis. Iuxta mensuram charitativè, effectus percipitur huius Sacramenti, quandoque sensibiliter, quandoque insensibiliter. Vir namque bonus, nunquam caret spirituali profectu. Nam est deuotio plurimum huic congruat Sacramento, tamen prius vita commendabilis habenda est, deinde deuotio. Nam vita sine deuotione multum confert, absque vitâ deuotio nihil. Hoc autem definiendum est, quòd nec laudabilis vita, sine deuotione esse valet, neque vera deuotio sine re-ctâ vitâ subsistit. Vtramque verò Christi milites semper habere studeant; Nam ita cautè viuant, vt deuotionis gratiam mereantur adipisci, & sic in deuotionibus occupent se, vt in nullo (si possibile sit) virtutem prætermittant. Deuotionis namque testimonium, est commendabilis vita, & laudabilis conuersationis adiutorium, est interna & spiritualis deuotio, qua potissimum percipitur in hoc Sacramento. Prima ergo præparatio ad SS. Eucharistiæ bonam susceptionem, sit vita antea laudabilis. Secunda, vt idem de casto connubio monet, cap. 24. Vt omnis culpa macula prius aboleatur, quam ad altare pergatur. Tertia præparatio, sint, iudicio huius Sancti, piæ præuæ aliq̃ue considerationes, quæ in nobis excitent tū*

Hh 3 humi-

humilitatem, ex consideratione Maieſtatis tanta, à nobis ſuſcipienda: tum deſiderium ardens tantum bonum recipiendi, tum amorem ignitum erga tantam dignationem. Supremi caelorum & terræ Regis ad nos venientis, & ſe totum nobis per modum cibi ſtimè tradentis.

De diſc. mon. c. 19.

Quis non excitetur inquit loco citato B. Iuſtinianus, ad mentis deuotionem cum diligenter conſideret, tam ineffabilem Diuine dignationis charitatem ſic inclinari ad ſe, vt nequaquam horreat hominis viliffimam ſubſtantiam, deformatam naturam, & damnabilem culpam &c. Sed nemo ſeruum Dei ab hoc ſe ſubtrahat Sacramento quamuis actualis deſit deuotio.

cap. 110.

Non debet repellì ab eo indeuotus iuſte viuens, virtuoſe conuerſans, humiliter ſe agnoſcens, pure conſiſtens, & reuerenter accedens. Et quidem inter alios bonæ præparationis modos, præclari ſunt & illi, quos diuinitus edoctæ tradiderunt nobis magnæ Sanctæ. Inprimis S. Catharina Senenſis, quæ in ſuis Dialogis cum Deo Patre habitis ſic ait: Si plurimi portarent candelas ad accendendum, & vna ponderis eſſet vniuſcuius, alia duarum, ſine ſex, vel vnus libræ, & quamuis omnibus accenſis in quolibet parua & magna, totum lumen accipias, videlicet calorem, colorem, & ipſum lumen, iudicabis tamen quod minus de lumine recipiat ille, qui candulam paruam accendit, quam ille, qui maiorem: Ita contingit in hoc Venerabili Sacramento, de his, qui recipiunt illud, & eorum candelas afferunt, videlicet ſanctum deſiderium, cum quo recipiunt ipſum Venerabile Sacramentum.

cap. 110.

Atque tantum accipitis ex iſto lumine quantum de materia ſincere dilectionis, & amoris, & igniti deſiderij portatis, quamuis totum in veritate recipiat. Tantum ergo percipitis ex iſto lumine, videlicet de gratiâ, quam in iſto Venerabili Sacramento recipitis quantum vos cum ſancto deſiderio diſponitis ad recipiendum. S.

1.4. cap. 6. Inſin. diu. piet.

Gertrudis verò Virgo Ordinis S. Benedicti cum petiſſet à Chriſto Domino, Quam dignitate obuiabo tibi, cum tam largiſſimus dignaris venire ad me? Reſpondit Dominus: Nihil aliud requiro à te, quam quod euacuata venias ad recipiendum. Quia omne quod mihi placuerit in te, hoc per donum meum totum accipies. Hinc intellexit, quod euacuatio illa, ſit humilitas, quæ ſe reputaret omnino nihil habere de merito, nec etiam aliquid poſſe, niſi ex gratuito bono Dei. Et vt omne quod facere poteſt, pro nihilo eſtimaret. Corporalia enim omnia noſtra bona, etſi ſint Dei dona, collata cum infinitâ Maieſtate Diuinâ & perfectionibus eius, ſunt quoddam nihilum

Ia. 40. 17.

morale, ſicut eandem ob cauſam teſte Iſaia: Omnes gentes quaſi non ſunt, ſic ſunt coram eo, & quaſi nihilum (phyſicum) & inane, reputata ſunt ei. Peccato autem amoto, eo quiſque ſit dignior, quo indigniorem ſe putat, vt ait B. Laurentius Iuſtinianus de caſto cõnub. cap. 24. col. 6. Et B. M. Magdalenâ de Pazzi, apud Puccinum, in capti vidit Ordines Religioſos ſignificatos, per multas ſemitas ornatas arboribus & viribus. Et in eis vidit aliquos Religioſos paſci vni & eos eſſe, qui cum magno ſeruore & gultu ſumunt Euchariftiam, & magnum inde fructum perci-

4. par. vi. ta. c. 13.

piunt. Alios vidit euellere viſtes & earum loco plantare ſpicas, & hos eſſe, qui communicant caſu, cum exiguo, vno nullo gultu, & nullum fructum capiunt, quia Ieſus tranſit per illos, & non ſubſiſtit in eis, ideo tales non proficiunt in religione alius, quam ſpicas peccatorum. De B. Catharina Geppenſi, in eius vitâ ſcribitur: Exoptabat, inquit, vt ſibi cum ingenti gultu & deuotione, res alias Miſſas, quæ in Natali Domini ex morâ Eccleſiæ celebrantur, dicere liceret, ideoq; non erant in hoc mundo, quarum conditioni inuideret, niſi Sacerdotum, eod quod hoc Sacramentum corde poſſent accipere, ac manibus tractare ſicut vellent: quod ſupra altare in manibus Sacerdotum conſpicies, intra ſe dicebat: Ah! cito, cito tranſmittle in intimum cordis mei, quoniam cibus ipſius eſt. Vix poterat tolerare, vt extra cor vel leuiſſimo ſpatio conſiſteret, ſermè tabeſcebat, donec recepiſſet: vnumquemque putabat talem gultum inde, & leuamen percipere, cuius modi ipſa.

Secundò ſicut natura in me eſt aterna, ita venire debet cum aternitate ad me, & quia in aternitate non eſt tempus præteritum, nec futurum, nec corruptio vlla, debet accedere, nil præſens vel futurum reſpicendo, ſed nec ſolum, ne quidem dulcedinem ſpectando, niſi in quantum venit à me, & mee voluntati conformis eſt, & ſurgendo omnem corruptionem peccati mortalis, & affectum ad Creaturas corruptibiles, quas ei dedi ad inſtructionem, vſum, & recreationem, in quibus ſiſtere non debebis, nec ſinem in iis ponere.

Tertiò accedere ad hoc Sacramentum cum puritate, quæ eſt poſſibilia veſtre fragilitati: puritas enim eſt imago eſſe mei, quam puritatem acquiretis, offerendo ſanguinem meum. Aded autem eſſe debet pura anima accedens ad hoc Sacramentum, cum intellectu prono, memoriâ purâ, voluntate purâ, intentione purâ, affectu puro, vt etiam aſpireti ad puritatem Angelorum & omnium Creaturarum, accedendo tantum ad honorandum me, & ob gloriam meam, & ob nullum alium reſpectum, ne quidem ob ſentendam dulcedinem, &c.

Porro de tempore longiuſculo poſt ſacram Communionem cum Chriſto Domino traducendo, adferam tria Monita præclara: Primum eſt S. Tereliæ, quæ vt ſcribit in eius vitâ P. Franciſcus Ribera, monebat ſuas Moniales, vt quamdiu calor naturalis ſpecies Eucharistiæ non conſumpſit, cum Domino tractarent, non occupando ſe circa alia, idque ſe perſuadere cogitabatur: Si, inquit, dum eſſet in mundo, ſolo contactu eius veſtes ſanabant infirmos, & que

via perſe. cap. 34. que

94. 1.4. c. 11. 94.

que aded vt scriptum reliquerit S. Mattheus: Rogabant eum in terra Genesareth, vt vel fimbriam vestimenti eius tangerent, & quicumque tetigerunt salui facti sunt, non esse dubitandum, eundem Dominum facturum miracula, dum intra nos est, si vnam fidem habebimus & daturum quod petimus, dum erit domi nostra: Non enim solet hac Dei Maiestas male soluere pro hospitio, si bene recipiatur, nec ita venit abscondite, quin se aliquantulum deregat ei, qui scit illum excipere, quia multos habet modos se ostendendi anima. Sed si subito post Communionem illum relinquimus, non habemus causam, cur queramus, si paruum videamus anima nostra in virtutibus progressum.

Deinde cum fuse commendasset longiusculam cum Christo, in Eucharistia suscepto, commorationem, & improbasset eorum morem, qui Christi Corpus intra se habentes, nondum per naturalem calorem consumptis speciebus, Christi imaginem aspiciunt (notate reflexionem & metaphysicam Sanctæ) Christo ipso intra se quasi relicto; tandem caput illud concludit dicens, eos qui cito ad negotia se proripiunt, ita facere, ac si Christo domum nostram ingresso, domo ipsi exirent, eumq; inde expellerent, & prigerent, ne Christus domum occupet illorum & incolat. Improbabat hæc Sancta, & merito, in morem illorum, qui retinentes post Communionem immediatè sacrosanctum Domini Iesu intra se Corpus, nondum consumptis speciebus; illam semihoram, non in colloquio cum Christo expendunt, varios suos affectus eliciendo, sed ac si Christus Dominus cum sua Humanitate sacratissimè à nobis procul abesset, tempus illud in meditatione seu consideratione aliquarum rerum piarum infumunt. Sicut enim presente Rege domum tuam ingresso, inde eorum esset eum non alloqui, eius alloquium non expectare in silentio, sed occupare se pium aliquid legendo, vel aspiciendo, vel meditando; ita magis inde eorum est, eodem modo coram Rege cælorum intra te existente eum non alloqui. Et hoc indicat B. Laurentius Iustinianus, dum monet: *Cum mentis oratio* (scilicet colloquium mentale cum Deo, quod per actus adorationis, gratiarum actionis, humilitatis, contritionis, oblationis, petitionis, laudationis, resignationis, & similes ad ipsum Deum relatos tanquam presentem) *præsto est, superflua ac noxia meditatio agnoscitur: cum verò abest perutilis & necessaria esse censetur. Meditatio siquidem* (Communioni, & Sacro præmittenda) *orationem* (colloquium cum Deo per pios affectus) *excitat, oratio autem Deo presentat. & Verbum* (ac si esset præsens) *possidere facit: Presente verò Deo & Verbum possidente animâ,* (multo magis si corpore per Eucharistiam illud possideat incarnatum) *gratissimum laudis* (non considerationis rerum aliarum, et si piarum) *exhibetur Sacrificium. Iuge quippe laudis holocaustum, & perfecta actio gratiarum, ex certissima Verbi agitur presentia. His similia dicit idem B. Laurentius Iustinianus l. de*

obedienciâ c. 14. differens de suscepta SS. Eucharistia fructibus in communionem, & modum eam percipiendi tradens: *Non calum, inquit, tunc cogitatione ascendit, non caelestia meditatur, dum delectabili tui potitur presentia, tuâ allocutione liquefit, tuo amore stringitur, tuo reficitur corpore, & tuâ caritate flammescit. Qui ergo Christo Domino in SS. Eucharistia recepto diu suam exercet mortem piis erga eum affectibus, paulò post commemorandis, non tantum habet in se Deum, sed etiam illum possidet. Longè* (inquit idem eodem in loco B. Laurentius Iustinianus) *inter se distant, habere, & possidere. Deum in se habent iusti, soli autem perfecte possident. Ex merâ gratia, habetur* (scilicet ex gratiâ iustificante, seu gratiam faciente, vt appellatur à Theologis) *possidetur verò ex gratiâ, & diuinâ interiori Exercitatione.*

Quod si queras, qui orationis actus & affectus Christo Domino recepto & retento in speciebus Eucharisticis eliciendi sunt: *Respondet, illis similes eliciendos esse, quibus à famulis excipitur Rex vel Imperator, intrans domum illius: sunt autem hi, Adoratio, Humiliatio, dolor de offensis, Gratiarum actio pro beneficiis, Oblatio seu donatio, Petitio, & si quid adhuc superest temporis, eius laudatio. Præcedit, inquit B. Iustinianus loco citato, veram laudem cordis, medullaris oratio. Qui actus ita dilatandi sunt, vt in alio Opusculo explicatum est, in quo traditur modus communicandi, & Sacrificium Missæ offerendi. Qui quidem omnes actus, & ex amore erga Christum Dominum receptum proficisci debent, & amore continuo erga illum presentem veluti condiendi, eo modo, quo famulus tenerimè amans suum Dominum vel Regem, eliceret actus similes erga receptum in domum suam Regem.*

Sic & altera Societatis nostræ Filia, ex illo sancto Monasterio Florentino, in quo P. Lainez tempore S. Ignatii quotidianam communionem Monialibus introduxit, ad hæc tempora continuatam, B. M. Magdalena de Pazzis (vti scribit Puccinus in eius vitâ) dicebat suis Nouitiabus, quarum erat Magistra: *Si desideratis breui peruenire ad magnam perfectionem, accipite pro Magistro vestro Crucifixum, attentas præbete aures, eius verbis quia perpetuò vos alloquitur in corde, maxime in illâ horâ, quando recepistis SS. Sacramentum. Itaque à teneris annis dixit sibi valde fuisse vtile. Vnde cum aliqua non communicaret dum posset, agrè ferebat, dicens non esse efficacius medium ad acquirendam perfectionem, hoc SS. Sacramento. Et si hoc bono vti sciretis, in paucis diebus replemini caelesti amore. Memineritis Deum esse immensam charitatem, & ex amore se velle communicare animabus, beneficio huius amorosi cibi. Ideo magis opportunum tempus, ad crescendo in perfectione vitæ spiritualis, dicebat, illud esse, post Communionem. Quam ob causam volebat suas Nouitias aded cito post Communionem se conferre ad Exercitia communia: & post Communionem suadebat offerre*

offerre Domino omnia opera & exercitia spiritualia illius diei, in preparationem cibi Sacramenti die sequenti recipiendi. Illustrari hoc potest exemplo, quod adfert S. Iohannes Climacus, disputans de utilitate quam affert oratio, & eam quam parit vnio cum Deo: Si corpus per tactum appropinquans corpori, immutatur actione, quomodo non immutabitur, qui Dei corpori manibus innocentibus propinquatur: Credamus ergo his SS. Virginibus, & exequamur earum monita, nec prae-textu parandae lectionis vel concionis, aut addiscendae, vel similem aliam ob causam, iudicio Dei & Superiorum non probandam, citò nos subducamus à Domino Iesu, intra nos recepto, quin potius diutius moremur cum illo, ut ab eo in his ipsis magis iuueamur, ob quae deseritur à tepidis. Originum fontium & fluminum omnium mare est, inquit S. Bernardus, virtutum & scientiarum, Dominus Iesus Christus. Quis enim Dominus virtutum, nisi ipse est Rex gloriae? sed & iuxta Annae canticum idem ipse, Deus scientiarum Dominus est. Continentia carnis, cordis industria, voluntatis relictio, ex illo fonte manant. Non solum autem, sed & si quis callet ingenio, si quis nitet eloquio, si quis moribus placet, inde est. Inde scientia, inde sapientiae sermo. Theauri siquidem sapientiae & scientiae ibi omnes absconditi sunt. A Christo ergo recepto intra nos, quaeramus illa omnia, quibus indigemus, nec ab eo, propter illa alibi (à nostrâ scilicet industria & labore) quaerendo, citò discedamus. Quam ad rem facit quoddam monitum diuinitus communicatum P. Balthasari Aluarez, teste P. Ludouico de Ponte in eius vita. Magni, inquit, semper faciat, qui communicat, tempus, quo Diuina Maiestas cum ipso manserit, in quo potius attendat, ut diuinam praesentiam veneretur, supplexq; oret, impertiri sibi Diuinam eius benedictionem, sibiq; persuadeat, se dignum non esse, cui Deus faciem suam ostendat, quam ut prolixas rationationes ac meditationes instituat, & attendat, ne vel momentum amittat, tam felicitatis temporis, quo frui ac negotiari possit cum Diuina eius Maiestate, iuxta verbum illud Ecclesiastici: Non defrauderis à die bono, & particula boni doni te non praeterat: hoc dico propterea, quod multis communicantibus pruriant pedes, ut inde discedant, sub praetextu lectionis, quae est phrenesis intolerabilis. Nam prolixiores orationes, piaq; lectiones, quid aliud sunt, quam quidam clamores, quibus Dominum vocamus, ut ad nostram domum venire dignetur: quae igitur stultitia est, ut post tot horas, imò & annos quibus egimus pro tanto fauore obtinendo, quando nobis illum exhibet, non possimus nos continere, quin statim ex eadem nostrâ domo exeamus? quid nos possunt libri docere, quod non Diuina Maiestas praesens melius doceat quem saporem & oblectationem creaturae nobis adferre possunt, quam ipse non possit nobis plenius conferre, nosq; saturare? & quam sanctitatem ex eorum conuersatione haurire possimus, quâ maiorem non afferat nobis familiaritas cum ipso: quid boni lectio habet, nisi quidam affectum nostrum erga ipsum Dominum excitat: & quid spiritualia exercitia, nisi

quod illum ad nos inclinet? Ad hoc autem perpendi possum sequentes veritates, in quibus anima cum Deo suo loquitur: Infirmitas, Domine, qui tecum non exultatur, valde prope est ut cadat: anima quae tecum non exultat, vnde poterit exultare? qui tecum Domine non est contentus, quomodo non crepat: qui in domo tuâ non ostendit tibi promptam voluntatem, quomodo iterum tuum ad se aduentum expectabit? qui dum te hospitium habet, properat ut exeat ex domo, facile ostendit, se cor habere alibi obstrictum, cui tecum manere est radium, cum tu ipsius honoris ergo ad ipsum accesseris Deus eius, & totum bonum eius, cum quo is omnia negotia facile expedit, non habet amplius quod agat, aut quaerat, cumq; solus huius rei causa natus sit in mundo, facile ostendit se phrenesi laborare, si tecum non maneat libenter. Has & similes sententias, vir hic sanctus, proponebat cum ingenti sensu, ob tepiditatem eorum, qui Sacrum faciunt, aut communicant, nec tempus sibi sumunt, in quo fruuntur Domino, quem in domum receperunt.

Non est noua hæc querela, sed antiqua. Ut autem omitam antiquiores, solam S. Bernardi adferam. Quante, inquit, est infamia, ut post tanti Regis aduentum, alius quibuslibet negotiis homines velint, seu audeant occupari: & non magis omnis omnibus, soli eius cultui vacent, nec in eius praesentia, cuiusquam meminerint ceterorum. Sed hoc antiquior S. Iohannes Climacus appellat eos ingratos canes, qui à Domino ita iam abscedunt; postquam eis panem deuotionis dedit, eosque per sui frum sibi asserere per orationis studium hortatur. Si ingrati canes iudicio huius Sancti sunt, qui deuotione, instar panis perceptâ, Deum deserunt, transferendo se ad profana negotia, quanto maiore censura digni sunt, qui pane caelesti in Sacramento percepto, Diuinitate & Humanitate Christi intrinsecè imbuto, eum citò deserunt?

Quocirca mirum non est P. N. Generalem Mutium anno 1620. 19. Decemb. dedisse grauissimas literas ad omnes Societatis Prouinciales, quibus eis commendat extirpationem trium in Dei cultu defectuum. Primo, Si Litaniae propter ament dicantur, & respondentes praeruant ipsum Sacerdotem praecentem: vel si Sacerdos sequentem verbum prosequatur, antequam priorem ceteri absoluerint. Secundo, Si preces quae in benedictione mensae, & gratiarum actione dicuntur, cum tantâ celeritate ac confusione pronuncientur, ut neque intelligi possit quid dicatur, sicq; quis praecat aut respondeat. Tertiò, Si Sacerdotes vrgentibus sorte aliis negotiis (eadem autem est ratio de communicantibus) finito Missae Sacrificio, Diuinae Maiestati debitas gratias, aut non reddant, aut ita celeriter & persunctorie faciant, ut parum bono exemplo sint eis, qui illud obseruant. Ne quis autem parui momenti hæc P. N. Generalis Monita esse existimet, sic Epistolam suam claudit:

Ceterum, inquit, non erit spero quisquam, qui existimet hosce defectus, non ita magni momenti esse. Nam mihi cum y multum de honore, Deo debito subtrahant, adeo

gr. 18.

97.

fer. 13. in Cant.

c. 6. pag. 74.

Eccli. 14.

ad eò graues esse videntur, vt nisi scirem hominibus Religiosis, satis esse hos indicasse, pluribus vnumquemque ad eos auertendos adhortari contenderem.

CAPVT OCTAVVM.

Commendat frequens colloquium cum Patre Spirituali.

98. **Q**uando, summopere necessarium est studiorum tempore, ad conseruandum & augendum spiritum, frequenter alloqui Patrem Spiritualem, cuiusque monitis parere. Magnum solatium est huius vite, inquit S. Bernardus, vt habeas cui pectus tuum aperias. Nec tantum solatium est, sed etiam beneficium: quia hac ratione morbos tuos spirituales curabis, vel saltem eorum leuamen acquires, ex colloquio cum tuo Patre Spirituali, cum ei illos deteges. Omnia vitia, inquit Seneca, in aperto leuora sunt: morbi quoque tunc ad sanitatem inclinant, cum ex abdito erumpunt, ac vim suam proferunt. Et auaritia itaque, & ambitionem, & cetera mala mentis humane, tunc permiosissima scias esse, cum simulata sanitate subsidunt. Quocirca S. Iohannes Climacus, proponens scalam, per quam ad caelum, & ad perfectionis apicem peruenitur, in primo scale sue gradu, commendat recursum omnino necessarium, ad Patrem Spiritualem: Quicumque, inquit, ex Aegypto egredi, Pharaonemque cupimus effugere, prorsus Moysen aliquo, ad Deum, ac post Deum Mediatore nobis opus est, qui pro nobis medius inter actionem & contemplationem stans, manus extendat ad Deum, vt hoc Duce directi, traiciamus mare, atque Amalech vitiorum Principem fugemus. Seducti igitur sunt, qui sibi ipsis confidentes, nullo sibi duce opus esse arbitrati sunt. Et illi quidem qui ex Aegypto egressi sunt, Moysen, qui verò ex Sodomis fugerunt, Angelum Dei habuere ducem. Atque hi quidem, qui ex Aegypto profecti sunt, eos significat qui animarum suarum morbos per medicorum curam & diligentiam sanare cupiunt. Qui verò ex Sodomis fugere, illos designant, qui miseri immunditiam corporis exuere, vix omnibus desiderant. Quocirca Angelis etiam, videlicet equali (vt ita dixerim) adiutore hoc opus habent. Et gr. 4. col. 1. eum qui se non regit, sed Patris Spirituales regimini committit, ad ea quae honesta sunt & spiritualia ac Diuina Maiestatis oculis gratissima, ferè ante venturum, quam vel ceperit. Et alibi: Qui sine Patris auxilio contra spiritum nequam pugnare nititur, ab illo occiditur. Hunc S. Basilius recursum ad Patrem Spiritualem sic suadet: Si qui se alicui artium istarum illiberalium ac mechanicarum dederit, quae ad transmittendam vitam hanc vitales sunt, artifices suo quacunque ratione parendum putat, neque vllam in re praeceptis illius aduersatur, nec verò ab illo vel ad minimum tempus digreditur, sed assidue vsque in oculis Magistri est, cibumque, ac potum & reliquum victum omnem equo animo, vt ille praescriperit admittit, multò certè credibili-

lius est, qui se ad pietatis religionisque doctrinam percipiendam contraherunt, eos, qui semel sunt persuasi, huiusmodi posse se ab Antistite suo scientiam accipere, fore, vt omnibus illi in rebus libentissimè obsequantur, summeque ac diligentissimè obtemperent, neque ab eo, eorumque sibi imperentur, rationem reposcant, potiusque vt imperatum opus perficiant, extra tamen si quod erit huiusmodi quae ad salutem pertinent ignoretur. Quod enim huiusmodi est, id eam quae par est modesti ac reuerentia adhibitis, interrogare & doceri licebit. Idem meritò, talium rerum cum Spiritualibus medicis silentium, Heliodorus Episcopus appellat morborum alimentum. Nam, vt ait S. Gregorius Papa, Si regit infirmus vulnera, quorsum illi à medico adhibetur disciplina? Nonne si celare vulnus ceperit, latius extensum, introrsum putrescit? Idem, vt dicebat Abbas Poëmen in Vitis PP. laudatus, In nullo sic gaudet inimicus, quomodo in illo, qui non vult cogitationes suas manifestare. Sane S. Antonius Abbas, teste S. Athanasio in eius vita, dicebat; magnam esse ad virtutem viam, si singuli vel obseruarent quod gererent, vel vniuersas mentium cogitationes Fratibus referrent. Non enim posse aliquem peccare, cum relaturus esset ad alium quacunque peccasset & subiret pudorem, in publicum turpia proferendi &c. multò autem magis si peccata nostra, fideliter describentes, dingeramus in ordinem. Et quomodo peccantes confunduntur ad praesentiam ceterorum, ita & nos erubescemus ad litteras, si hac agamus. Si ergo sola manifestatio peccatorum coram aequalibus facta, iudicio S. Antonij, periculosissimi animarum Medici & Magistri, magna est ad virtutem via, multò maior erit & vtilior, dum res nostras omnes aperimus illi, qui nobis à Deo datus est, medicus animarum nostrarum. Hoc enim nomine Patrem Spiritualem appellant, Sancti Nazianzenus, Augustinus, Climacus, Bernardus, Bonauentura, Xauerius, & antiquissimi Doctores Clemens Alexandrinus, & Origenes. Cum talibus enim loquendo, vt expertus praclarè pauculis verbis expressit S. Bernardus in tractatu de Passione, Sape à nostris, Domino cooperante, dubietatibus expeditur. Et, vt idem ait serm. 2. Dominica in ramis palmarum, Ipsi sunt, qui viam parant Domino ad corda vestra, qui vos regunt, & dirigunt gressus vestros in viam pacis. Et infra, qui solliciti sunt circa peccata & tentationes aliorum. Deinde ad hoc quoque necessaria est Patris Spirituales allocutio, quia, vt scribit S. Chrysostomus, Plurimi cum eisdem morborum incommodis, non eisdem tamen indigent medicamentis, sed alia quidem istis, alia illis apponuntur. Horum autem cognitio à Spirituali Medico petenda est. Meritò ergo S. Iohannes Climacus ait: Beatus qui voluntatem suam ad finem vsque mortificauit, sui que, ipsius curam omnem atque diligentiam Spirituali Magistro permittit. Nam ad Crucifixi dexteram constituetur. Hac vita, inquit B. Laurentius Iustinianus, ignorantiae, erroris, & laboris anxietate reserta est, proinde qui in illa peregrinantur, vt ad veram perueniant Ierusalem, quae est in calis, Ma-

1.4. Æthiopic. In Psal. 2. ponit.

Ruff. 1.3. num. 177. cap. 18.

Cl. gr. 1. & 4. Naz. or. 1. & 26. Aug. 1. h. h. 10. h. 12. Ber. 1. de vitâ foli. Bon. de 6. alis. c. 1. Naz. 1. 2. ep. 4. Cl. 1. 7. Strom. Or. h. 1. 12. Pl. 37. c. 27. fin. lib. 1. de prou. col. 13.

gr. 4. col. 10.

De cast. con. c. 2. col. 3.